

Tilsynsundersøgelse af politiets og anklagemyndighedens praksis i forhold til at henlægge sager

Der har den seneste tid i medierne været bragt kritiske historier om henlæggelser og utilstrækkelig efterforskning af sager i politiet.

Det er på den baggrund besluttet, at statsadvokaterne skal iværksætte en tilsynsundersøgelse, der har til formål at undersøge politiets og anklagemyndighedens praksis i forhold til at henlægge sager.

Undersøgelsen iværksættes i to faser. Den første fase sættes i gang primo marts 2025 og vil omfatte sager om personfarlig kriminalitet. Anden fase af tilsynsundersøgelsen vil kunne iværksættes efter sommerferien og vil omfatte sager om grov økonomisk kriminalitet og menneskehandel.

Omfang og metode

Første fase af tilsynsundersøgelsen vil have fokus på sager om bl.a. simpel vold, grov vold og voldtægt og omfatte sager, hvor politiet ikke har fundet grundlag for at indlede en efterforskning, jf. retsplejelovens § 749, stk. 1, sager, hvor efterforskning er blevet indstillet uden sigtelse, jf. retsplejelovens § 749, stk. 2, og sager, hvor påtale er opgivet efter sigtelse, jf. retsplejelovens § 721, stk. 1. Undersøgelsen bliver tilrettelagt på en sådan måde, at den omfatter både såkaldte skarpe journalnumre, undersøgelsesnumre og registrerede hændelser.

Tilsynsundersøgelsen vil omfatte sager fra alle politikredse, herunder Grønlands Politi og Færøernes Politi. Undersøgelsen tilrettelægges med henblik på at kunne afsluttes inden sommerferien 2025. Antallet af sager, der af Rigsadvokaten, på baggrund af statistisk metode, udtages til gennemgang, fastlægges således på dette grundlag. Sagerne vil være fra 2024 og skal ikke tidligere have været genstand for klagebehandling. For så vidt angår Grønlands Politi og Færøernes Politi vil undersøgelsen blive tilrettelagt under hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende for de nordatlantiske kredse.

Gennemførelse

Tilsynsundersøgelsen gennemføres af de regionale statsadvokater med inddragelse af den lokale anklagemyndighed i politikredsene.

De lokale anklagemyndigheder i politikredsene vil foretage gennemgang af sagerne med fokus på følgende kriterier:

- Om tilstrækkelig efterforskning er foretaget.
- Om der er sket korrekt vejledning af forurettede om bl.a. beskikkelse af bistandsadvokat og kontaktperson.
- Om afgørelsen er truffet på et korrekt retligt og bevismæssigt grundlag, at der ikke er lagt usaglige hensyn til grund ved afgørelsen, og om afgørelsen er korrekt begrundet.
- Om forurettede er underrettet om afgørelsen med korrekt klagevejledning.
- Om registreringen af sagen er foretaget korrekt.

Politikredsene foretager afrapportering og udarbejder en skriftlig redegørelse for deres vurderinger, herunder om gennemgangen af sagerne har givet politikredsene anledning til at iværksætte tiltag. Redegørelserne sendes til de regionale statsadvokater.

Statsadvokaterne foretager derefter en gennemgang af politikredsens redegørelser og udtager et repræsentativt antal sager til yderligere kvalitets- og legalitetskontrol. Undersøgelsens resultater samles af de regionale statsadvokater i en redegørelse, der belyser politiets og anklagemyndighedens praksis i forhold til henlæggelse og slutning af sager om personfarlig kriminalitet, herunder i forhold til at sikre, at afgørelserne træffes på et fagligt forsvarligt grundlag, i overensstemmelse med gældende ret og under hensynet til en effektiv strafforfølgning.

Redegørelsen vil blive forelagt Rigsadvokaten, der oversender den til Justitsministeriet. Det vil i den forbindelse blive vurderet, om der er behov for at iværksætte yderligere tiltag.

Tidsplan

Første fase af undersøgelsen vil blive gennemført i perioden fra primo marts til primo juni 2025 med henblik på, at en redegørelse kan oversendes til Justitsministeriet og Folketinget inden sommerferien.

Anden fase af undersøgelsen vil omfatte sager om grov økonomisk kriminalitet og menneskehandel og vil kunne iværksættes efter sommerferien. De nærmere rammer for den anden fase vil blive fastlagt, når undersøgelsens første fase er afsluttet.